

Σχόλιον.

δ. χμγ. **Α**ποδεκτός ἐν ἂν εἴη Πλάταρχος ἐν οἷς φη-
 σὶν „ ὅτι τῆτο μάλλον εἰμφαίνει τὸ καθ' εἰμαρμόνῳ, ἔχ
 „ ἅπαντα, ἀλλ' αὐτὸ μόνου τὸ ἐπόμῃον αὐτῇ σημαίνει.
 Καὶ ὅτι ἔ πάντα ρητόν καθ' εἰμαρμόνῳ. (1) Ἀλλ' εἰμπε-
 ῖς Χρυσίππος ἐκ ἀνεκτός, ὅς „ ἠμίδουλον ὅπινος τὸ κάλλισον
 „ τῆσ' ἀνθρώπων ὅπινος. (εἰπεῖν κατ' Οἰνόμαον) ἅμα τε
 τῆσ' βυλῆσεως ἡμῶν τιθέμενος τὸ ἐλάττωρον, καὶ τῆσ' εἰμαρ-
 μόνῃσ' σωλεισῶσ' τὸ ἄφυκτον. „ Καὶ πολλὰ μὲν εἰς ἡ-
 „ μῶν δῆλον εἶναι γίνεσθαι ὁμολογῶν, εἰσὶν δὲ ἡττων συγ-
 „ καθεμαρτῶσ' καὶ ταῦτα τῆσ' ὅλων διοικήσει ἀπορρινω-
 „ μῶσ'. Τίτι δὲ λόγῳ; ὅτι τὸ μὴ ἀπολεῖσθαι φησὶ Δοι-
 „ μάτιον, ἔχ ἅπλως καθεμαρτῶσ', ἀλλὰ μὴ τῆσ' φυλάτ-
 „ τεσθαι, καὶ τὸ ἐκ τῆσ' πολεμίων σωθήσεσθαι, τὸν δὲ τινὰ
 „ μὴ τῆσ' φάγειν αὐτὸν τῆσ' πολεμίας. Καὶ τὸ γινέσθαι παι-
 „ δας μὴ τῆσ' βέλεσθαι κοινωνεῖν γυναικί· ὡσπερ γάρ, φη-
 „ σὶν, εἰ λέγοντός τινος Ἠγήσαρχον τὸν Πύκτιον, εἰσελά-
 „ σεσθαι τῆσ' ἀγῶνος πάντως ἀπληκτον, ἀτόπως ἀντις ἡζῆσ'
 „ καθεμαρτῶσ' τῆσ' χεῖρας τὸν Ἠγήσαρχον μάχεσθαι, εἰπεῖν ἄ-
 „ πληκτον αὐτὸν ἀπελεθεῖν καθεμαρτῶσ', τῆσ' τὴν ἀπόρρινω-
 „ ποιησαμῶσ', ὅσ' τὴν ἀπορρινωτέραν τ' ἀνθρώπων ἀπὸς τὸ
 „ μὴ πλήττεσθαι φυλακὴν τῆτο εἰπόντος, ἔπω καὶ ἐπὶ τῆσ'
 „ ἄλλων ἔχει. Ἀλλ' ἡπερ ὡς φησὶν ὁ Διογηνιανός, θαυμα-
 „ σείτις τ' ἀνθρώπων τὸ ἀθεώρητον, καὶ ἀεπιλόγισον, καὶ
 „ τῶν ἐναργειῶν, καὶ τῆσ' τῶν ἰδίων λόγων ἀνακολληθείας.
 „ οἶμαι γάρ ὅτι καθάπερ τὸ καλῆμῶν γλυκὺ, τῆσ' καλῆ-
 „ μῶσ' πικρῶ συμβέβηκον ἐναντιώτατον εἶναι... ἔπω τῆσ'
 „ καὶ τῆσ' παρ' ἡμῶσ' τὸ καθ' εἰμαρμόνῳ. Εἴγε καθ' εἰμαρ-
 „ μόνῳ μὲν ἐκεῖνα καλεῖν ἀπορρινωσθαι, ὅσα καὶ ἐκόντων ἡ-
 „ μῶν, καὶ ἀκόντων ἀπάντων (ἴσ. πάντως) γίνεσθαι· παρ' ἡ-
 „ μῶσ' δὲ ὅσα ἐκ τῆσ' ἀπορρινωσθαι ἡμῶσ' καὶ ἐναργεῖν ἐπὶ τέλος
 „ ἔρ-

(1) Ἐν τῶσ' περὶ εἰμαρμόνῃσ'.

„ ἔρχεται, ἢ πῶς τὸ ἀμελεῖν καὶ ῥαθυμεῖν ἐκ ὀπιτελεῖ-
 „ ται. Εἰ μὲν γὰρ κατ' ἐκείνῳ ταῦτα (νοπτέον τὰ ἀνω-
 „ τέρω εἰρημνία) συμβαίνει, παρ' ἡμᾶς ἐκ ἂν λέγοιτο
 „ συμβαίνειν. Εἰ δὲ παρ' ἡμᾶς, ἐκ ἂν κατ' ἐκείνῳ δηλα-
 „ δῆ, ἴσθ' τὸ μὴ δυνάσθαι συδραμεῖν ταῦτα ἀλλήλοις.
 „ Ἀλλὰ παρ' ἡμᾶς μὲν ἔσαι φησὶ, πειρημημένους μόνους
 „ τῷ παρ' ἡμᾶς ὑπὸ τῆς Εἰμαρμνῆς. Καὶ πῶς εἰποῖμ' ἂν
 „ πειρημημένους; εἶγε καὶ τὸ φυλάττειν θοιμάτιον καὶ τὸ
 „ μὴ φυλάττειν, ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἐγένετο τῆς ἐμῆς; ἔγω-
 „ γὰρ καὶ τὸ σώζεσθαι δηλονότι κύριος ἂν εἴην ἐγώ. Καὶ
 „ ὅξ' αὐτῆς δὲ τῆς ἡμετέρας ἦν ποιεῖται Χρῦσιππος, δῆ-
 „ λον γίνεται ὑποβελύσθαι τῆς εἰμαρμνῆς τὴν παρ' ἡμᾶς
 „ αἰτίαν. καθείμαρται γὰρ φησὶ σωθῆναι θοιμάτιον, εἰ
 „ φυλάττοι αὐτό· καὶ παῖδας ἔσεσθαι εἰ καὶ σὺ βεληθείης,
 „ ἄλλως δὲ μὴ ἂν ἔσεσθαι τι τέτων· ἐπὶ δὲ τῶν ὑπὸ τῆς
 „ εἰμαρμνῆς προκατειρημημένων, ἐκ ἂν ποτε ὑποτιμήσῃς
 „ τοιαύταις χησαίμεθα. Οὐκ ἐν φανερῷ τεθνήξεσθαι πάντα
 „ ἄνθρωπον, εἰ τὸδε τι γήροιο, μὴ τεθνήξεσθαι δὲ, εἰμὴ
 „ γήροιο· ἀλλ' ἀπλῶς τεθνήξεσθαι, καὶ ὅτι ἂν πρὸς τὸ μὴ
 „ ὑποθνήσκῃ καθόλου γίνοιτο. (1)

Θεώρημα Ε΄.

Δ. χμδ. „ **Η** Χαλδαϊκὴ, καὶ Ἀστρολογικὴ ἀκέραια Εἰ-
 „ μαρμνῆ, λῆρος ἀντικρυς.

Α΄. Τί γὰρ ὄντι τὸ ἐκ τῶν ἀστέρων εἰς ἡμᾶς καθῆκον;
 ἢ φῶς, καὶ θερμὴ; ταῦτα δὲ ποιητικὰ ἐκ ὅν γήροιο τῶν
 ἢ ἐν τῇ περιγείῳ τελεμνῶν λήξει. Ἀλλ' αἱ παντοῖαι δυνά-
 μεις αἱ ἐν τοῖς σώμασι. (Δ. χί. χιά.)

Β΄. Καὶ τίς ποτε τὸν ἔσθον οἷος τε ἐγένετο ὑποθέσθαι,
 μετεῖως γὰρ, τῆς ἐκείνων τῶν σωμάτων, ἐπὶ ταῦτα ἐπε-
 νεργήσεως; εδείξ.

Γ΄. Καὶ

(1) Ἐκ τῆς Δ΄. Βιβλίῳ περὶ Εἰμαρμ. παρὰ Διογενιανῶ τῷ Περ-
 πασητικῷ.

Γ'. Καὶ πῶς ἀνάγκη ἐπάγεται τῇ ἀποδραβιάσῃ προαιρέσει (θ. χ λ θ.) ἐκ τῶν ἑρυνίων σωμάτων;

Δ'. Πῶς δὲ καὶ οἱ ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς Ἀσερισμοῖς καὶ τὸ αὐτὸ πῶς γένηται τικτόμημοι, καὶ ἐν ὠροσκόπῳ ἢ φασὶ τῷ αὐτῷ, ἔχει τὰ αὐτὰ καὶ προαιρῶνται; Πῶς δὲ καὶ οἱ ὑπ' ἄλλοις, καὶ ἐν ἄλλῳ γένῳ, ταῦτα τοῖς βίοις ἐπιτηδύοντες φαίνονται;

Μανία ταῦτα, καὶ λῆρος σαφής, καὶ ἐδ' ἀπαντήσεως οἱ λέγοντες, ἐλλεβόρα δὲ εἰσὶ προσδεόμενοι.

Σχόλιον.

θ. χ μ ε. **Χ**αλδαίων παῖδες ἀνέκαθεν, καὶ Ἑβραίων, καὶ Ἀράβων, οἵ τε Καββαλισαὶ παρ' Ἑβραίοις μετ' αὐτῆς, τὴν Ἀστρολογικὴν ταύτην φλυαρίαν συστήσαι ἐσπέδασαν, βιβλίῳ μὲν τὸν εὐαστρον ἑρυνὸν ἀπεικάσαντες, τοῖς σοιχείοις δὲ τὰς ἀστέρας. Ὡν τὰς μὲν ἀπλανεῖς, ὡς ἐξέπτως τὴν αὐτὴν ἐς αἰὶ ἠεσώζοντας θεοῖν, κατ' ἐαυτὰς μηδὲν σημαίνειν παρέδωκαν, ἔχειν δὲ τὸ σημαντικὸν εἶναι ἕκτε ἰσὺ Πλανητῶν, καὶ πῶν Κομητῶν λαμβανόντας, κατὰ γε τὰς διαφορὰς τῶν θεσεων, πῆ μὲν κατ' ἀρχὰς τοῖς ἀσερισμοῖς ἐμπιπτόντων, πῆ δὲ καὶ τὸ μέσον, πῆ δὲ ἰσὺ τὸ τέλος, καὶ ἄλλοτε ἄλλως τὴν εἰς τὸ σημαίνειν δύναμιν αὐτοῖς παρεχομένων. Καί ποτε καὶ τῶν τῶ πρώτῃ λεγομένων βαθμῶν ἀσέρων, τῶν μεγέθει τε καὶ λαμπαρότητι ἠεφερόντων, εἰς λέξιν ἰδίως προαναφώνησαν τὸ ἐσόμηρον συσοιχειρημένων. Καὶ ἔπειθ' ἄστροις τὰ κατ' ἡμᾶς ἐσημαίνεσθαι ἐκείνων ὑπειληφότων, γεγονόςσι καὶ τοῖς ὑπεροῦ, οἱ ἄδελφοὶ τῶν ἀστρολογικῶν τέτων λήρων σπασάμηροι, καὶ ἔξ' πολλῶν κρατυῦσαι τὸ δόγμα ἐπιμεληθέντες, ἔμαλλον ἰσως ἀληθεύειν φροντίσαντες, ἢ ἵνα ἀρχαῖοι τινὲς εἶναι δόξωσι, καὶ ἀξιωματικὴν σοφίαν. Πρὸς γὰρ τὴν δόξαν, ὅσα τε θεῖα, ὅσα τε ἀνθρώπινα εἰς οὐ συνέροντες, καὶ οἱ φωστῆρες, φασὶν, ὡς εἶναι εἰς σημεῖα ἐπάχθησαν. (1) ἢτε Λεῖα ὄν ἔτεκε τῷ Γακῶβ, (1) καὶ

(1) Γενίσι. Κεφ. Α'.

(1) καὶ τὸν τῷ Διὸς ἀσέρα, ὑφ' ὃν εγγόνει, Γὰδ ἐξωνόμα-
σεν· ἢ γὰρ φωνὴ τῆ Γὰδ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τύχῳ σημαί-
νει δεξιά. καὶ τῶν καὶ ἄστρον ἀγαθόν, καὶ τὸν Δία. (2) ἄ-
στροι καὶ οἱ Ο', ἐν τύχῳ ἐκδιδάσκουσιν. Ἰακώβ δὲ, καὶ οἱ
πάντες ἐκ τῶν φωσφῆρων, καὶ τῶν ἀστέρων, ὁ μὲν τῷ τῷ Ἰω-
σήφ, οἱ δὲ τὴν τῷ ὀμαίμονος ἐπεκμηλεύσαντο δόξαν. (3)
Δεβόρρα δὲ καὶ Βαράκ τὸ καὶ Σισάρα σισαμύων ἑόπαιον,
ἐξ ἐργῶν, ἢ λέγεται, (4) παρετάξαντο οἱ ἀστέρες. Καὶ ὁ
Θεὸς, ἐξ ἐκτείνειν λέγεται τὸν ἕρανον ὡσεὶ δέριον. (5) Καὶ
ἐπιφέρεται δὲ ποτὲ καὶ τὸ προρητικὸν ὁ ἕρανος ὡς βι-
βλίον. (6) Ἐπιπέληται δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὡς ἡ-
μέρας πολλὰς κτηθήσονται ἐκ ὄντος βασιλείας, καὶ ὄντος
ἀρχόντος, καὶ ἕτης θυσίας, καὶ ὄντος θυσιασθείας, καὶ
Ἰσραελῆας, καὶ δήλων, ἢ ὡς ἄλλοι, καὶ μορφωμάτων, καὶ
φωτισμῶν, καὶ ἐπιλύσεως. Ταῦτα δὲ νοεῖται τὰ καλέμμε
Θεραφίμ ἢ μορφώματα ὑπὸ τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ τινὰς ἀσε-
εισμάς γινόμενα, δι' ὧν ἐπὶ τῶν ἀδήλων ἐχρῶντο. Ἀλλὰ
καὶ τῶν Ἀστρονομῶν πολλοὶ ἕρανοσκοπήσαντες ἐν τάξει
φασὶν ἀκρίβειά τῃ ἐν ἕρανοῖς ὀφθῆναι, τῷ Σωτῆρος ἡ-
μῶν ἐπὶ γῆς τικτομένης. Οὐδὲ γὰρ ἄλλως καὶ τῶν μά-
γας ἐκείνων τε τῷ γρήνησι προδραγνῶναι, καὶ εἰς προσκυύη-
σιν εἰλθεῖν. Καὶ ἐπὶ τῷ σαυρῷ πάχοντος τοῖς ἕρανοῖς
μεγίστῳ συμπετεῖν ἀταξίαν. Ουδεμίαν τε ποτὲ γνέσθαι τῶν
ἐπισημοτάτων μεταβολῶν, μὴ τοῖς ἄστροις προσημανθεῖσαν·
τοῖς γὰρ Ραββὶ ἀδραπετηρῆσαι, τῶν κατ' ἕρανον ἀστέρας,
τῷ Ναβζαρδὰν τὸν ναὸν τῷ Κυρίου πυρὶ κατασρέφοντος,
ὑπογράφειν ἤδη καταστροφῶν καὶ ἐξώλειαν. Καὶ τῶν Ἀσσυ-
ρίων δὲ καὶ τῶν Περσῶν, ἔθνη πολλὰ ὑφ' ἑαυτῶν ὑπαγόν-
των,

(1) Γενέσ. λ'.

(2) Ὁρθ. Λεξικὸν Ἑβραϊκὸν Ἀγλατίε Ζανολίνα ἐν λέξει. Καὶ Ἀ-
βὼ Ἑσδρα ἐν ὑπομν.

(3) Γενέσ. λζ'.

(4) Κεϊτ' Κεφ. Ε'.

(5) Ψαλμ. ργ'.

(6) Ἡσαί. λδ'.

των, νεῖκος κὲ μάχας καὶ Ζωνίθ ἀναγινώσκειται λέξιν ἐμφαίνουσιν. Προφαίνεσθαι δὲ κὲ τὰ τῆς Ἑλλάδος κακὰ ἔχ' ἁφ' ἑαυτῆς ὁμοίως ἀστρογραφία, δηλώσεως χίσμα, ἢ κὲ εἰς ἀειθμόν ἐνιαυτῷ 284 τὴν πᾶσιν προεμύνη. Καὶ τὴν συυτέλειαν δὲ προκεχαράχθαι τῷ κράτει τῷ Ἀθιναίων δι' ἄλλης φωνῆς, ἐν ἔτει 490 ἐσομύνη· ἐν ἢ κὲ τὸ διωτὸν Κόφ ρ ἐγκείμενον, τὸ μὲν τὸν Κεκροπα σημαίνει, τὸ δὲ τὸν Κωδρον, ὑφ' ὧν τῷ μὲν ἤρξατο, τῷ δ' ἔξετελέθη ἢ τῷ Ἀθιναίων ἰσχύς. Ἐφ' οἷς κὲ τὴν πᾶσιν Ῥωμαίοις ὑπατικῶν ἀρχῶν προδεικνύεσθαι, καὶ τὴν Ἰουλίου Καίσαρος τῷ μοναρχήσαντος τῆς ὑπατείας καθαιρέσιν, κὲ ὡς ἐν χρόνοις 501 ἐκείνης καθαιρησομένης, αὐτὴ ἐμελλεν ἀτεισσεχθῆσθαι. Ταῦτα δὲ κὲ τὰ τοιαῦτα ἡμῖν οἱ Ῥαββί, κὲ οἱ Ῥαββίζοντες συυ ἀυτῆς ὑποβάλλοντες, τὴν τῷ μελλόντων προρρήσιν ἐν ταῖς διφθέροις τῷ ἕρηνῃ σφίσιν αὐτοῖς προσοικεῖσιν πάνυ δὴήθως. Ἀλλ' ἡμεῖς ταῦτα μετὰ γε τὰς ἐκβάσεις ἔπικομπάζοντας αὐτῆς εἰδότες, καὶ πρὸς τὸ δοκεῖν τῆς ἐν ἕρηνῃς χηματοισμῶς ἀνθέλκοντας, ἐνὶ ὅμοις τῷ τὴν κονίῳ ἐυτῷ Ἀστρογραφίῳ ἀπελέγξαι ἢ κατοκνήσομεν. Τὴν τῷ Ὀθωμανῶν Αὐτοκρατορίῳ πέρης ἔξιν ὁ καὶ τῷ αὐατέρῳ τὰ πλείω ἀστρολογήσας Ῥαββί Χαμὲρ κατ' αὐτὸν, ὡς ἐδόκει ἐν ἀστρατι σαφῶς ἀνεγίνωσκε δι' ἑπτασέρας φωνῆς ΠΝΑ ἀθέναια τε, κὲ κραδασμόν, καὶ ἄλλος προαναφωνέσης, ἐν ἔτει 1025, οἷς ἄπο Μωάμεθ ἄχει τῆς παρολεθείας τὴν τῷ κράτει πᾶσιν διωρίζετο. Ἡ δὲ τῷ ἀπατεῶνος ψευδοθρησκεία, ἐν ἔτει 630 ἤρξατο. Ἐὰν ἐν συυάφης ἀθροίσας 1025 630, ἔξεις ἐπὶ τὰ πάντα 1655. Καὶ εἶδει ἄρα, εἴτις ἴω ἐκ τῷ προρρήσεων τῶν ἀλήθεια, ἐν ἔτει τῷ χιλιοσῷ ἑξακοσι·σῷ πεντηκοσῷ πέμπτῳ, τὴν συυτέλειαν γενέσθαι τῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίδος. Νῦν δὲ τὸ ἔξ ἐκείνης, ὅλη ἑκατονταετηρὶς παρεππέσασα, τῆς τῷ Ῥαββί ἀφροσύνης, καὶ τῷ συυαφραινόντων αὐτῆς λαμπαρόν κεῖται τεκμηριον. Πρὸς μὲν ἐν τὰ Ῥαββινικὰ ἐκεῖνα, ἄπορησεις αὐ καὶ τῶ, πρὸς τῷ ψαδεῖ τῆς προρρήσεως εἰς ἔλεγχον, ὅτι ἐπὶ τῆς φωνῆς τὸ x μονάδος δυνάμιν ἔχον, εἰὰ ἀπλῶς κείμενον ἢ, ὁ Χαμὲρ ἀντὶ χιλιάδος ἔξείληφεν. Ἀμέλειτοι καὶ ἀναιχνητῆντες πρὸ τὰς ὑποθέσεις οἱ γεν-

ναῖοι, ἐδ' ἔτω τὰ ἀληθῆς γίνονται ἀρήγοροι. (1) Ταῖς δὲ ἐκ τῶν γραφῶν χήσεσι πῶς ἀπαντήσομεν; Ἡ ἐκ τῶν Θεοσεσίων Πατέρων, ὧν ἐστὶ τὸν ἐγκρυπτόμενον ταῖς ἰσραῖς γραφαῖς νῦν εἰς φῶς ἀγειν, τὴν ὀρθὴν εὐνοίαν τῶν ἀρχιεραδούτων ληπτέον. Σὺ δέ μοι καὶ τὰ ἐν τοῖς εἰς τὴν γενεσιν ἐξηγητικοῖς τῷ Διευκύνῃ μετιθί, κακείνος γὰρ εἰ καὶ σημεῖα ὅπως εἶδος εἶναι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβητομένων, τὰς κατ' ἔρανον ἀσέρας ἀποκρίθαι ἐφρονεῖ, καὶ χάριν καὶ ἐκφαυλίζεται (2), ἀλλὰ μηδὲν ἀναγκαστικὸν ἐπιφέρει τοῖς ἀνθρώποις διὰ πολλῶν λόγων ἀποδεικνύς, ἀυτάρκως τὴν χαλδαϊκὴν Εἰμαρμένην ἀνασκόδων. Ὁρα δὲ καὶ ὡς ἀπὸ τῆς μαθηματικῆς Θεωρίας, ὁ τῆς Εἰμαρμένης ἐλέγχεται λόγος ἐκ τῶν Βαρδισαύς, ἀνδρὸς Σύρου καὶ τὸ γένος, τῆς δὲ χαλδαϊκῆς ὀψήμης ἐς ἄκρον ἐλληλικότης, ἢ μαρτυρεῖ ὁ Παμφίλος Εὐσέβιος (3).

Θεώρημα ΕΑ΄.

δ. χμς'. „ **Η** καὶ Σπινόζαν Εἰμαρμένη δόγμα ἔστιν ἀλογώτατον ἅμα καὶ ἀθεώτατον. Αὕτη γὰρ ἅπαντα τὰ ὄντα τῆς ὑπερσείας φύσεως ὑποτίθουσιν εἶναι μέρη, καὶ τὰ γινόμενα τῆς αὐτῆς πάθη. (δ. χκθ'.) Ἀλλ' ἔδω τῶν ἐνδεχομένων τῆς ἀκράτου ἰσίας ἐδείχθη ὄν ἔθ' ὡς μέρος, ἔθ' ὡς πάθος. (δ. σνς'.) ὑφ' ἧς νόματι παντελοῦθέρη βελήματα πάντα τὰ ὄντα ἰσίσται. δ. υυζ. κξ'.) Ἄρα κτ.

Σχβ.

(1) Ὁρα Ἀθανάσ. Κιρχέιοι ἐν Οἰδίποδ. Αἴγυπτ. Τόμ. β. Σελ. θ.

(2) Ὁρα Προκόπ. ἐν Ὑπομνήμ.

(3) Πιεὶ Εὐαγγ. Προπαρ. Βιβλ. ε'. Ἀειθμ. ι.

Σχόλιον.

δ. χμζ'. **Ο**σα μὲν ἐν κτ' ταῖς ἀνωτέρω (δ. χμ'. χμβ.
 χμβ'. χμγ'. χμδ'. χμέ.) ἀπελεγχθεῖσας δόξας ἔπεται
 αἰτοπήματα, ἅπαντ' εἰς εὐσυνειλόχος ὅτι τὸ τῆς εἰμαρ-
 μόνης δόγμα, κτ' τὴν Σπινόζαν ἀθείαν δογματιζόμενον, κτ'
 πρὸς γε δὴ καὶ τῆς τῆς ὑπερσείας βλασφημίας ἀπτεται φύ-
 σεως. Ἐχοῖς δ' αὖ καὶ ἀναλυτικῶς χωρήσας ἕως αὐτὸ ἔλα-
 πτύσαι. (1) Εἰ γὰρ αὐτοὶ σφίσιν αὐτοῖς συνίσμην πε-
 ριὸν τὸ τῆς ἐλευθερίας καλὸν (δ. χλθ'). τί μὴ ἔχει καὶ
 τῷ Θεῷ τῷ παγκάλῳ τε καὶ ὑπερτελεῖ αὐτὸ ἀναδήσομεν;
 Οὐ γὰρ αὖ πείσειν, εἰδὼν πείσειν ὁ ἀκωνδάνυμος ἐκεί-
 νος ἡμᾶς, μὴ ἔχειν ἠγεῖσθαι ἐλευθερίως ἄγειν τὸ σῶμα αὐ-
 τῷ συνιστάμεθα. Ἀλλὰ πρόληψις αὕτη φησὶν, ἀπὸ γνησίσεως
 ἡμῖν συνηλικιωθεῖσα. Πόθεν δὲ τὴν πρόληψιν ἡμῖν ὁ
 θαυμαστός ἔτος διέγνω καὶ κατεφώρασεν; ὅτι, ὡς ἐκεῖνος,
 διορισμοὶ τινὲς εἰσὶν αἱ βελήσεις τῆς ψυχῆς ἡμῶν τῇ ἁε-
 νοῖα ἐπόμνηροι, ἀλλὰ τῷ ὅπερ ἡμεῖς αὐτῷ ἠκίστα συγχω-
 ρῶμεν, αὐτὸς κακουργῶν σωμαρπάζει. Ναί, φησὶν, ὅτι ἡ
 μὲν βελήσεις ὑπὸ τῆς νῆς διορίζεται, ὁ δὲ νῆς ὑπ' ἄλλης αἰ-
 τίης, καὶ ἕως ἐφεξῆς ἄχει τῷ Θεῷ. Οὐδὲν γὰρ αὐτὸ ἑαυτὸ
 διορίζει δύναται τῶν γνησιμῶν. (2) Καὶ μὲν αὐτόπερ τῷ
 αὐθις φησὶν εἶναι τὸ ζητέμενον. Τί δαί; ἢ ὅς, ἢ ἐν
 τοῖς ἕσι τάξις ἀρδῶν ἀρδήτεται; μαδί, ἀλλὰ μάλλον ἔ-
 πω τεθείσεται. Οὐκὲν (ἐκεῖνος) ἀλλὰ ὑπ' ἄλλων ἀχθή-
 σεται, εἰδὲν ἀφ' ἑαυτῆς δηλονότι. Πρὸς ἅπερ αὐτοὶ, ἢ ἐν
 τοῖς ἕσι τάξις, αὐτῶν δὴ τῶν τῶν ἐντῶν τῇ φύσει καὶ
 ταῖς ἐσίαις ἐστὶ προσήκοντα· προσήκον δὲ ὅτι τοῖς μὲν λό-
 γοις καὶ ἐλευθερίας ἀμοίροις ἄγεσθαι, τοῖς δὲ τῶν μετέ-
 χουσι ἄγειν ἐκεῖνα καὶ κινεῖν. Καὶ νῆς δὲ ἕκαστος, τάξει
 τινὶ ἐφίσταται, τοῖς κατ' αὐτὸν νοήμασί τε καὶ ἐνεργήμασι,
 ταῖ

(1) Ὁρα Γενεσιώσ. Μισαφ. Μέρ. Α'. Πρῶτ. ὁ γ'. ἐν τῷ Σχολίῳ.
 (2) Ὁ Σπινόζα. Πρῶτ. κς'. κζ'. καὶ τῷ α'. Μέρους τῆς Ἡθικ.

τὰ διαφέροντα αὐτῶν κοσμῶν τε καὶ διεξάγων. Ἐκ δὲ τῶν ἐν
μέρει τετωνι τάξεων, ἢ τῶ ὅλε τάξις ἀεὶ συνακροτεῖται
καὶ ρυθμίζεται (§. υβ.).

Θεώρημα ΖΒ΄.

§. χμ. „ **Η** κατὰ Μωάμεθ Εἰμαρμενή δόγμα ὅτιν
ἡ ἀηθίστον.

Ἦτοι γὰρ τὰ αἰτία ἐνεργεῖ, ἢ ἐχί. Ἀλλ' εἰμὴ τί δὴ
ποιε τῶν δυνάμεων ἔτυχε; (§. χί. χιά.) καὶ τίνες πο-
τε ἔσονται αἱ δυνάμεις αἱ ἀεργεῖς; Εἰ δ' ἐν ἐκ ἀρα ἐκεί-
νων περσύντων, διαφυγεῖν ἐνὶ τῷ ἐξ ἐκείων ἐπόμψον. Εἴη
ἔδ' αὖ εἴπερ ἐνεργεῖν τε καὶ μὴ τὸ ποιητικόν. Οὐδὲ μὲν ἐν
μὴ περσύντων τῶν αἰτίων, τὸ αἰτιατὸν αὖ ὑποσαίη. Οἷδ' ἔ
γὰρ αὐτὸ ἑαυτῆ ποιητικόν ἐδ' (§. νς.) ἐδὲ αἰτιατὸν
ἐδ' αὖδὲ τῆ ποιητικῆ. (§. νζ.) Ταῦτα δὲ πάντα δὴ-
θως παύει εἰσάγει τὰ ἀτοπα ἢ καὶ Μωάμεθ Εἰμαρμενή.
(§. χλά.) Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

§. χμθ. **Α**λλοι μὲν ἐν ἄλλως τῶ Εἰμαρμενίω εἰσα-
γαγόντες, καὶ ποικιλαχῶς ἀτοπήσαντες, ἐνὶ τῷ οἱ πάντες
κοινῶ τῷ λίθῳ προσέκοψαν, ὅτι τῶν βελήσεων καταβια-
σάμενοι τὸ ἐλδ' ἔφερον, καὶ αὐτῶ δὴ τῶ φύσιν τῶ ἀν-
θρωπείαν, καὶ καὶ ἑαυτῆς ἐκ τῆ ἀκολάθῃ ἀδίκως ἐπέχ-
θησαν. Καὶ ἀρθεύτες τοίνυν, ὡς γε κατ' αὐτῆς φαῖαι, τῆ
ἐφ' ἡμῖν, καὶ τῶ μὲν οἱ νόμοι, φορτικοὶ δὲ οἱ δίκαις εἰ-
σπραττοντες τῆς ἀδελφείναιν δοκῶντας δικασαί. Ἡ δὲ ἀρετὴ
κενὸν ὄνομα, καὶ ἡ μοχθηρία πλάσμα ἀντικρυς. Καὶ λό-
γοι καὶ ἐπαινοὶ ἐκ ἀλόγως διακωδωνίζοντες τὰ πραττόμε-
να. Καὶ τὸ τελοῦταῖον ἐδ' ἔστι φαῖαι τῆς ἢ τῆ βελότικῆ
χῆσις τῆ ψυχῆ, καὶ τῆς ἢ ἐκ τῆς προφοπῆς τε καὶ παριανέ-
σεως ὄνησις. Εἰ γὰρ ἀναγκαῖον θέσθαι τὸ ἔπερον, τί καὶ
βελόεθαι πόπερον; τί δὲ ζυμβελόεθαι θάπερον; τὸ μὲν
γὰρ

γὰρ πνευματικόν, τὸ δ' ἀνόνητον. Μέτιθι τῆς κατ' Εὐσέβειον
Εὐαγγελ. Προπαιδαιτικῆς Βιβλ. τὸ 5'. Ἀειθμ. 5'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.

Περὶ τῆς ὑπὸ πολλῶν εἰσαγομένης τῷ Κόσμῳ
Ψυχῆς.

5. χ'. Οὐ χθίζω τινὰ εἶδὲ πρόσφατον, ἀλλ' ἔθ' ὑπὸ
χρόνῳ ἄλλως καὶ παλαιότητος κομιδῇ ἀπορρύσεισαν, τὴν πε-
ρὶ ψυχῆς Κόσμῳ πνευμάτιον, κοσμολογῶντας σιγῇ παντε-
λεῖ ὑπερβῶναι, ἴσως ἐκ ἀξίον. Δημόκριτος δῆτα καὶ Ἐπίκυ-
ρος, καὶ ὅσοι πρὸ τῆς ὑλῆς καὶ τοῦ κενῶν εἰσῆγον ἐν τοῖς
ἔσιν (1) εἶδον, εἶδ' ἔμφυχον εἶναι ἐκ τῶ ἀκόλυθον τὸ παῦ
αἰκίειν ἠεὶ χοντο. Ἀριστοτέλης δὲ εἶδ' αὐτὸς ἔμφυχον ὅλον
δι' ὅλων, τὰ δὲ ἐραῖα, τὰς σφαῖρας ἔχειν ἐμφύχως τε καὶ
ζωτικὰς ἀποφαινόμενος, τῶν τὰ πνεύματα ἀπιστέρι· εἰ
δ' ἄλλοι πάντες ἔμφυχόν τε καὶ ζωτικὸν τὸν κόσμον εἶδον ἔ-
ζον. Καὶ πρὸ πάντων ὁ Πλάτων καθ' ὃν ὁ Κόσμος, ζῶον
οἶονεῖ τι παμμέγεθες, ἔμφυχον, σῶμα ὅσιν ἔκτε σώματος·
καὶ ψυχῆς συγκροτήματος. (2)

5. χν'. Οἱ δὲ τῆς ψυχῆς λόγος εἰς ἐνοίας διαφερέσας
ἀνδελκόμενος, καὶ τὰς ἐμφυχῶν ἡρημύεις τὸν κόσμον, τῇ
διαφορᾷ τῆς ὑπολήψεων ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχισε. Τῷ μὲν
γὰρ αὐτῇ ψυχῆς τῷ Κόσμῳ, αὐτὸς ὁ νῆς ὑμνηται ὁ ἀκρό-
τατος, ὑφ' ἧς συνέχεται ὑποσᾶς, καὶ κινεῖται· τῷ δὲ νῆς
ἄλλος τῷ ὑπερτάτῃ καὶ δημιουργῶ πρᾶγματι ἕτερος, ὅς τὸ
παῦ εἰδοποιεῖν ἐτάχθη, οἷα περὶ καὶ ἡ λογικὴ ψυχὴ τὸν μι-
κρόκοσμον· οἱ δὲ τῆς ἐν τῷ παντὶ σώματων τῷ συμμε-
τείαν τε καὶ ἀναλογίαν, ἢ προσφυῶς τε καὶ κατὰ λόγον εἰς
συμ-

(1) Παρὰ Πλετάρ. Ἀρισκ. Βιβλ. β'. Κεφ. γ'.

(2) Ἐν τῷ Τιμαίῳ.

συμπλήρωσιν τὰ ὅλα, ἁρμονικῶς τὰ κατὰ μέρος συνιδέσθαι τε καὶ συνῆρμους, τὸτο ψυχῶν εἶναι τὸ Κόσμον ὑπειλήφασιν· οἱ δὲ ἐμπύρειόν τινα δυνάμιν, καὶ θέρμῳ ζωτικῶν, δι' ἀπάσης τῆς ὕλης διέκυσαν, ἢ ὕλῳ τινὰ αἰθέριον, λεπτότητί τε καὶ ὀξύτητι διαφέρουσιν, ἢ πνεῦμα ἐλαστικόν, ἢ ὑλαρχικόν (ἃ καὶ εἰς ταῦτο σχεδὸν τείνει) παρεγχεάμετες, ἐξ αὐτῶ ἐμφυχον τὸ πᾶν ἐναπέδειξαν.

§. χνβ'. Πρὸ γὰρ τῆς προκειμένης ἐρώτησης, πρῶτον αὐτῶ εἰη ταῦτα λαβεῖν ὑποθετικῶς τὰ ἐφεξῆς. Α'. Ὅτι τὸ ἐμφύχον, ἢ γὰρ τοιαῦτον, ἀναγκαῖον ἢ ψυχὴ ἐστὶ πρὸς ἐσίαν· ὁ γὰρ λόγος αὐτῆς αὐτὸ ἀναπόδοτος. Β'. Ὅτι πλατύτερον ἢ ψυχὴ ἐκληθεῖσα, τὴν εἰς εἶδη ἑτερότητα ὑδαμῶς ἐκπέφυγε· ψυχὴ γὰρ ἢτε κυριώτατα καὶ πρῶτις λεγομένη, λογικὴ ἔσα φύσις, ἢ ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς εἰδοποιεῖσθαι ζωῆ, ἐννοιῶν τε καὶ βυλῆσεων ἀρχὴ ἔσα. Καὶ ἢ ἀφ' ἧς τῷ ζωῆ πᾶσα ζωτικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἐνέργεια καταχρηστικώτερον. Καὶ ἢ ἀρχὴ τῷ βέβαιον καὶ αἰξιν, ὡς ἐπὶ τῷ φυτῷ ἢ φυτικῇ, εἶδος ψυχῆς τυγχάνουσα τὸ ἀμυδρότατον. Γ'. Πᾶσα ψυχὴ ἐκ τῷ ἰδίων ἐνεργειῶν καταφανῆς γίνεται, ὁ καὶ τῷ Πρόκλῳ (1) ἠξίεται, καὶ τοῖς πᾶσιν οἶμαι ὁμολογεῖται. Ἐπὶ δὲ ταῖς Δ', καὶ ὅτι νῦν ὑδαῖς, ἐκ νόων πληθύος συμμετος αὐτῶ εἶη, ἀπλῶς αὐτῶ φύσει καὶ ἀμιγῆς, ὡς ἤδη μὲν ὑποτίθεται, ἐν οικείῳ δὲ τόπῳ ἀποδειχθήσεται. Ἐκ γὰρ δὴ τῶν τῶ ἐξῆς.

Θεώρημα ΖΓ'.

§. χνγ'. „ **Η** περὶ ὁ Κόσμος ὑπὸ τῷ Δημιουργῷ ὑποσῶς καὶ συνεχόμενος, καὶ κινέμενος, ἐκ ὁρθῶς αὐτῶ λέγοιτο ἐμφύχος.

Οὕτω γὰρ ἀναγκαίως εἰσάγεται ὁ Δημιουργὸς πρὸς τὴν τῷ Κόσμῳ ὑπαρξιν. (§. υγς'. υγζ'. καὶ §. σβ.) Εἰ δὲ ἐντεῦ-

(1) Ἐν Εἰσαγωγῇ. Θεολογ.

ἐνπεῦθε ἐμφυχος εἶναι ὁ Κόσμος λέγοιτο, ἀπε δὴ ὅσα κὴ εἶδος τελέντα ἐν αὐτῷ τὸν δημιουργὸν ἔχων, ἢ αὐτὸν κὴ πρὸς εἴαν τῷ αὐτῷ ὁ αὐτὸς ἀναγκαῖος. (Σ. χ.ν.β.) ἀδυνάτον δὲ τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς τε ὑπαρξίν, κὴ πρὸς εἴαν. (Σ. σ.δ.) Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

Σ. χ.ν.δ. **Τ**ῆτοτοι συυιδῶν ἀμέλει ἐν τῷ ἀθεολογεῖν κὴ Σπινόςας, τῇ ὕλῃ τὸν νῦν εἰς συυαπαρτισμὸν τῷ Κόσμῳ συυγκεραυνίς, ἔ τῷ ἐκείνον πρὸς ὑπαρξίν ἀναγκαῖον, οἷς ἄρα τὸ καθ' ὑπαρξίν ἀναγκαῖον καθ' ἑαυτὸν πλετῆντι, πρὸς δὲ εἴαν, ἐτίθετο. Καὶ τὸ διασασιάζειν πρὸς ἑαυτὸν δηλονότι ὑπεκκλίαν ὡς οἶον τε, εἰς ἀτόπια ἀτοπον συυεπέφερε τὸ μείζον κὴ χαλεπώτερον. Καὶ ἔδεν δῆπε θαυμαζόν, εἰ τὸν Κόσμῳ ἔτως ἀποθεέμνος, τὸν Θεὸν ἐνύλα ἐκεῖνος, ἐκ τῆς παλαιᾶς τῷ Ἑλλῶν τε κὴ Λιγυπτιῶν μυθολογίας ὡσπερ ἀνορύττειν φιλοτιμῆμνος τῷ ἀσέβειαν. (1) Εἰ δὲ Πλάτων ὁ Θεῖος, καίτοι τὸν δημιουργὸν ἐπισήσας τῇ ὕλῃ, εἰς ψυχῷ ἔπειτα κατεβίβαζε τῷ δημιουργήματος, θαυμάσαιμι αὐτὸν. Τῶν μὲν ἐν Νεωτέρων πολλοὶ τῷ τὸ δόγμα προσάπτει τῷ ἀνδρῷ, ὃ κὴ ἐκ τῷ παρήμιν ἀπορρήτων, οἷα κὴ ἄλλα (φασίν) εἰς οἰκειωσῆμνος ἐκ ἀποθεοποίητην κατέχεν. ὃ γὰρ τῷ θεόπτη Μωσῇ πρὸς τῷ ἐπιφερομῆς τοῖς ὕδασι πνύματος γέγραπται, τῷ ἐκεῖνος πρὸς τὸ δοκεῖν μεθαρμόσας, τὸν Θεὸν ἀυτόχημα ψυχῷ εἶναι τῷ κόσμῳ ὑπέθετο. τῷ μύτοι Παλαιῶν οἱ ἀπὸ τῆς εἴας τῷ Πλάτωνος ἀρμημσύοι, ἄλλως τῷ καθηγεμόνος τὸν νῦν εἰς εἰληφῆσαι εἰόκασι. Συυῆσαν μὲν γὰρ ἔτοι τὸ πᾶν αἰδητὸν ψυχῇ, ἀφ' ἧς ἡ κίνησις, ἐπέσῆσαν δὲ κὴ τῇ ψυχῇ νῦν, εἰς ἢ ἡ ἔμφρων ὀδηγία, ὑπεδρῦκασι δὲ τῷ νῦν τῷ σῆαδα, ὡς τῷ πᾶντων ἔσαν αἰτίαν τε κὴ ἀκρότητα. Καὶ

ἢ δα

(1) Ὅρα Εὐσέβ. Εὐαγγ. Πρῶταρ. Βιβλ. γ'. Κεφ. θ'. κ ε'.

29 ἅ τὰ πάντα, φασίν, ὁ Κόσμος τὰς αἰτίας ζῶον, ἔμφυ-
 30 χον, εἴηεν ὑπὸ τῆ Τιμαίᾳ προσείρηται. Κατὰ μὲν τὴν
 31 ἑαυτῆ φύσιν, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν καθήκονσαν ζωὴν ἀπὸ
 32 ψυχῆς, καὶ ἔτι αὐτὴν μετίζομεν, ζῶον ἀποκαλέμε-
 33 νος· κατὰ δὲ τὴν τῆς θείας ψυχῆς εἰς ἑαυτὸν παρ-
 34 σίαν, ἔμφυχον· κατὰ δὲ τὴν νοερὰν ὀπίσασίαν εἴηεν...
 35 τὸ μὲν γὰρ σωματικὸν ἐπεροκίνητον ὄν, αυτοκινήτως διωά-
 36 μεως ἔμφασιν ἀπὸ ψυχῆς κομίζεται, καὶ ζῶον ἐστὶ δι' ἑ-
 37 κείνου· ψυχὴ δὲ αυτοκίνητος ἔσται, τῆς κατὰ νῦν μετέχει
 38 ζωῆς, καὶ κατὰ χρόνον ἐνεργῆσα, τὸ τῆς ἐνεργείας ἀπαι-
 39 στον, καὶ τὴν ἀχρυστον ζωὴν, ἐκ τῆς πρὸς τὸν νῦν ἔχει
 40 γειτνιασίως. Νῦν δὲ ἐν αἰῶνι τὸ ζῶν ἔχων, καὶ τῆ εἰ-
 41 σία αἰὼν ἐνεργεία, καὶ πᾶσαν ὁμῶς τὴν νόσον ἐν τῷ
 42 νῦν ἐσῶσαν πηξάμενος, εἴθεος ἐστὶ ἅ τὰ πρὸ αὐτῆ
 43 πάντως αἰτίας... Πάντα δ' ἐν ἀνήρηται τῆ εἰσὸς ἅ τὰ μέ-
 44 σα νῦν, καὶ ψυχῆς. Καὶ ὁ μὲν νῦν εἰσοειδῆς ἐστὶν, ἡ δὲ
 45 ψυχὴ νοσειδῆς, τὸ δὲ σῶμα τὸ τῆ κόσμου ζῆτικόν. Πᾶν
 46 δὲ εἰς τὸ πρὸ αὐτῆ σωήρηται· καὶ τῷ μὲν ταῦτα τὸ μὲν
 47 ἐγγύτερον, τὸ δὲ πορρώτερον ἀπολαύει τῆ Θεῆς. Καὶ ὁ
 48 μὲν Θεὸς πρὸ νῦν, τῆ νοερᾶ φύσει πρῶτως ἐποχήμενος·
 49 ὁ δὲ νῦν θεϊότατος, ὡς πρὸ τῶ ἄλλων ἐκθεύμενος· ἡ
 50 δὲ ψυχὴ θεία, καθ' ὅσον τῆς νοερᾶς δεῖται μεσότητος·
 51 τὸ δὲ σῶμα τὸ τῆς τοιαύτης ψυχῆς μετέχον, ὡς μὲν σῶ-
 52 μα, θεῖον δήπε καὶ αὐτό· διήκει γὰρ αἰῶθεν ἀχει τῷ
 53 ἐχάτων ἐξηρημεύων ἢ τῆ φωτὸς ἔλλαμψις. Ἀπλῶς δὲ
 54 εἰ θεῖον, ἀλλὰ ψυχὴ τῷ πρὸς νῦν βλέπειν, καὶ παρ' ἑαυ-
 55 τῆ ζῶν, θεία πρῶτως ἐστὶν. (1) Ἐκ γὰρ τῶν, εἰ μη-
 56 δὲ ἄλλο, εἴ τῶτο κατάδηλον, ὡς ἐκ τῆς δόξης τῆ Πλάτω-
 57 νος, ἔχ' ἡ εἰσὸς ὁ Θεός, νῦν τε καὶ ψυχὴ τῆ Κόσμου εἶναι
 58 εἰσάγεται, ἀλλὰ τὰ ἐκείνη ὡς ἐκ πρῶτισης καὶ ἀναίτιας αἰ-
 59 τίας ἐξηρημεύει. Ἀλλ' αὐτοὶ πότερον καὶ ἔπως ὁ κόσμος ἐξ
 60 ἰδιαζέσης ψυχῆς καὶ νῦν ἔτι τὸν Θεόν, ἔμφυχός τε καὶ εἴ-
 61 νος ἐστὶ, θεωρήσωμεν;

Θεῶ.

(1) Πρόκλ. ὁ Διάδοχ. εἰς τὴν Πλάτ. Θεολογ. Κεφ. 17.

Θεώρημα ΕΔ'.

§. χν ε. » **Κ**αὶ τὸ ζῶτικόν εἶναι φρονεῖν καὶ ἔμφυχος,
 » καὶ εἶναι τὸν Κόσμον ὀλικῶς, ὡς ὑπὸ φυτικῆς, καὶ αἰσθη-
 » τικῆς, ἢ νοσίδως ψυχῆς, τῷ ἀειθμῷ μιᾶς ἔμφυχόμε-
 » νόν τε, καὶ εἰδοποιούμενον, ἀτοπον.

Πότερον γὰρ ὀλικῶς καὶ ἡραφήσεται καὶ αὐξυθήσεται, καὶ
 κείσεται, καὶ νοήσει ἕτως ἔχων ὁ Κόσμος; ἢ ἔχι; Εἰ
 μὲν γὰρ ἔ, πόθεν ἐκφανῆς εἶναι αὐτῷ ἢ κατὰ τὸ ζῶον
 ψυχή, εἰμὴ ἀπὸ τῶ ἐνεργειῶν; (§. χν β.) Εἰ δ' ἐκεί-
 νο, πόθεν ἢ ἡροφή τῷ Κόσμῳ, καὶ αὐξήσις, μηδενὸς ἔξω
 τῷ Κόσμῳ, εἰς νομίῳ τῷ πᾶσι προσήκοντων ἀποκειμένων;
 (§. φυ α. φυ β.) Τίνα δὲ καὶ τὰ εἰς ἡροφίᾳ αὐτῷ, καὶ
 αὐξήσιν συυτελῶντα μέλητε καὶ ὄργανα; τίνοσ δὲ καὶ αἰσθη-
 σεται τῷ ἔξωθεν αὐτῷ ἀεπιπίπτοντοσ, καὶ τῷ κατ' αἰσθη-
 σιν ἡαθεσιν ἔμποικῶντοσ αὐτῷ, μηδενὸσ ὄντοσ; (§. αὐτ.)
 Εἰ δὲ καὶ νοεῖ, πόθεν δῆλον, εἰμὴ καὶ φθέγγεται; γελοῖα
 ταῦτα καὶ τῆσ σκίωῆσ ἔπεικῶσ ἀξία. Οὐ γὰρ δῆ ὅτι ἔμ-
 φρονοσ εἶσιν ὀδηγίασ, καὶ ἐν αὐτῷ κινήσεισ, ἐντεῦθεν αὐ-
 τῷ, καὶ ψυχίῳ νοεραῦτε καὶ λογικίῳ ἀποκληρωσόμεθα, κα-
 θ' ὡσ αὐ ἔχοι φύσει τὸ εἶναι καὶ ἔμφυχοσ, τῷ προ-
 νοῖντοσ καὶ κατὰ λόγον κινῶντοσ τὸ καλόν, ὅπι τὸ ἀπολαῦσθ
 τῆσ προνοίασ, καὶ τῆσ κινήσειωσ ἢκ ὄρθῶσ μεταφέροντεσ.

Ἀλλ' ὅγε δῆ εἰσ τὸν εἰδοποιῶντα νῦν τείνον εἶσι, καὶ ἄλ-
 λοθεν εἶσιν ἀπελέγγαι. Εἰ γὰρ τῷ ὅλε Κόσμῳ εἰσ ὁ νῦσ
 καὶ ἀπλῦσ ἀπλῦσ δὲ ὦν, τῶν ἐκ πλειόνων συῶθεισιν πα-
 ραιτήσεται. (§. χν β.) καὶ ἀπὸ τῶτον ἀρα ἕδενὸσ ἀλλοι
 ἐν τῷ παντί μερικῶτεροσ νῦ ὑφεσῶτοσ, αἶνεσ ἔξομῳ τῆσ ἀν-
 θρώποσ. (οἶνεσ δῆ πολλῶ ἀρότερον ἡγεῖσθαι ἀξίον ὡσ τῆσ
 ταῦτα δοξάζοντεσ.) Οἱ ὅν ἐν ἀνθρώποισ, ἢτοι τῷ σώματι
 τῷ τῷ παντοσ ἀνατεθήσονται, καὶ ἐξ ἀσωμάτων τὸ σῶμα
 συσαθήσεται ἀσυσαῶτωσ, ἢ τῷ νῷ, καὶ ἐκ νόων πληθῦτοσ,
 ὁ εἶσ τε καὶ ἀμιγῆσ νῦσ συυτεθήσεται ἀσυυθῆτωσ. Ἀδιῶα-
 τον δὲ (§. χν β.) Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

Δ. χν ε'. **Κ**αὶ ἔδεν τόνου γέννητον πρὸς Ἀριστοτέλιον
 ἀνατεινόμενος ὁ Πλατωνικός Ἀττικός ἀρχαίσατο. (1)
 ,, Τί γὰρ ἔτος, εἰ μὴ μία φησὶν εἶναι δυνάμις ἐμφυχός
 ,, διήκονσα ἐξ παντός, καὶ πάντα συνδύονσα, καὶ συνέχονσα,
 ,, ἔδ' αὖ δ' λόγως τὸ παῦν, ἔτε καλῶς διοικέμενον εἶναι δύ-
 ,, καιτό. Πῶς γὰρ ἔ; εἰ πρὸς τῶν δυνάμεσι κατασφαλίσαι
 ταῖς προσφορωτάταις, καὶ πρὸς διοίκησιν καὶ σωτηρίαν αὐτάρ-
 κως ἔχουσαι, καὶ ἐφεσηκαὶ τῶν τεχνουργήματι ὁ τεχνίτης ὑ-
 ποτιθεῖν, ἐξ παντός ἀπλέτω δυνάμει κατὰ Πλάτωνα εἰ-
 πεῖν περιπορεύομενος, καὶ συνέχων καὶ διεξάγων; Ἀλλ' ἐκεῖ-
 νος ἔ πανύτι καλῶς βλέπων, τῆς αὐτῆς, φησὶν, ἀβλε-
 ,, ψίας, καὶ πόλιν ἐλπίζειν ποτὲ καλῶς χερεὶς ἐνάσεως
 ,, διαγυρέσθαι, καὶ τὸ παῦν τὸδε ἠγήσασθαι πάγκαλον τῶν λά-
 ,, γων διαφυλάξαι, οἷον περ φαίνεται, μὴ συνδύονσάντα καὶ
 ,, συναρμόσάντα, ἐνός τινος ὁμοίᾳ κοινωσίᾳ. Ἀμέλειτοι μὴ
 σωροῶν, ὡς ἔταως αὖ τὰς κειμένους ὑπὸ τῶν Δημιουργῶν ἐν
 τῇ φύσει θεσμῶς, Κόσμου ψυχῶν λέγειν φανοίμεθα ἔσο-
 πικώτερον, καθάπερ δὴ καὶ οἱ ἐφ' ἐκάστης τῶν πόλεων νό-
 μοι, ψυχαί τινες τῶν εἶναι ἐκ μεταφορᾶς, ὡς καὶ τῆς Σο-
 φῶς ἠκασαν. Καθάρπτεται δὴτα ψυχῶς τῶν Ἀριστοτέλους κα-
 κείνο, τῶν τὸ μὲν ἕκαστα διοικῶν ὡς ἀρχῶν κινήσεως ὑποτι-
 θεμῶς, τῶν δὲ εἶναι ψυχῶν ἔ βελομένων· καίτοι καὶ τῶν
 ,, Πλάτωνος αὐτῶν (φησὶ) δεικνυῶτος, ὅτι τοῖς κινημένοις
 ,, ἀπασιν ἀρχή, καὶ πηγὴ τῆς κινήσεως ἡ ψυχὴ. Καὶ ὁ
 ,, μὲν ἔργον εἶναι ψυχῆς λογικῆς, καὶ φρονίμης, τὸ μὲν δὲ
 ,, μάτῳ ποιεῖν, τῶν ἀνατιθεμένων τῇ φύσει, τῶν δὲ ὀνό-
 ,, ματος αὐτῇ τῆς ψυχῆς ἔ μεταδιδόντος, ὡς περ ἐκ τῶν ὀ-
 ,, νομάτων, ἀλλ' ἐκ ἐκ τῶν δυνάμεων, τῶν πραγμάτων
 ,, λαμβανομένων. Ἀλλ' ὅτι μὲν ἐκ ἄλλης τῶν ἐχάτων τῶν
 πρὸνοιαν τῶν Θεῶν κατῆγεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἐξ τῶν ἐπεικῶς
 ἄτο-

(1) Πρὸς Εὐσέβ. περὶ Εὐαγγ. Προπαραση. Βιβλ. ι'. Κεφ. ιβ'.

ἄτοπος, καὶ εἰδὲ ἔχων ἄλλως, εἰμὴ ἔξ τῆς καθόλου ψυχῆς, τὸ καὶ λόγον ἐργάζεσθαι τὴν φύσιν ἁρσῶσαι ἐν ἅπασιν, εἰδὲ ἡ σφόδρα ἀν. βεληθεῖν. Τοῖς δὲ τῶ πάντων προνοεῖν τὸν Δημιουργὸν πεπιστώκοσι, καὶ πάντα κινεῖν, καὶ ῥυθμίζειν καθ' ἕς τόμους ἔθετο, ψυχῆς ἢ προσδοῖ, ἀλλαχόθεν ἤκυσαν εἶδοσι τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως, καὶ τῆς ὁδηγίας. Οὐδὲ γὰρ εἰδὲ ἐκεῖνο ἐν τῷ καθόλου ἀληθεῖς, ὅπερ ἀξιοῖ ὁ Ἀττικὸς ἐκ τῶ Πλάτωνος, ὅτι τοῖς κινητέοις ἅπασιν ἀρχὴ, καὶ πηγὴ ἔτι φαῖται, τῆς κινήσεως ὅστιν ἡ ψυχὴ. Ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶ ἐμφύχων, καθ' ἡν ἔχει ἐμφυχίαν κινητέων, ἢ ἡ ψυχὴ δυνάμει αὐτοκινήτῃ ἠμοίρησεν· ὅτι δὲ τῶ ἄλλως ἔχοντων ἐκ εἰς ἀνάγκης. Οὐδ' ἕτις πρὸ τῆς ἀληθείας εἴη τὰ τῶ Πλάτωνος. Φέρε γὰρ εἰμὴ τὴν διακρινόμενον ἕλῳ πρὸ τῆς Δημιουργίας σκοπήσωμεν, ἀτάκτως τε, ἢ φασὶν ὁ δαιμόνιος, καὶ πλημμελῶς κινητέων εἴτ' ἐροῖμεθα, ὅθεν αὐτῇ τὸ πρὸς κίνησιν ἐνδοσίμον ἐνεργεῖτο; πόθεν ἄρα ἡμῖν, ἐκ τῆς ψυχῆς ἐρῶσι; τί δ' εἴπερ ἢ καὶ λόγον, εἰδὲ καὶ κόσμον ἀπ' αἰῶνος κενήντο; Εἰδὲ ἀφ' ἑαυτῆς, ἐκ ἄρα παντὶ ἡ ψυχὴ κινήσεως ἀρχὴ. Εἶσι. Ἀλλὰ τῆς καὶ λόγον ἐρῶσι. Τί δαί; εἰσι ὅτε τὴν ἄκοσμον ἕλῳ ὁ κοσμήτωρ ἐκίνησεν; ἢ εἰδὲ ποτε; Εἰ μὲν γὰρ, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἐπέλει τόγε τῶικαῦτα, καὶ τὸ τῶ δημιουργῶ ὁ αὐτὸς τῶ αὐτῶ, ὅπερ ἀδυνάτον. (β. χν γ.) Εἰ δ' εἰδὲ ποτε, πῶς τῶτος ὡς Δημιουργὸν ἐξυμνήσωμεν; ἢ τῆς τῶ Κόσμου Δημιουργίας τὸν Πατέρα Πάντων ἀδελφικισάμενοι λποσήσωμεν, τὸν δ' εἰς αὐτῶ νῦν τῶ παντὸς κοσμήτορα ἀντιστάξομεν; Καὶ μὲν καὶ ἔτις αὐτῆς τῆ αὐτῆς ἐξυμνήσωμεθα ἀτοπία. Τὸ αὐτὸ καὶ ποιητικόν, καὶ εἰδικόν τῶ αὐτῶ λποφαίνοντες. (β. αὐτ.) Εἴη δ' αὖ ὡσαύτως καὶ ψυχὴ ἢ τῶ Πλάτωνος δημιουργὸς τῶ σώματος τῶ ἑαυτῆς, ὃ εἰδοποιεῖν ἔλαχε, καὶ ἢ ἐκάστῃ δὲ ἐκάστῃ· ἐπειδὴ δὲ καὶ συνοχῶς ἐκ τῶ ἀκολουθεῖ, καὶ οἱ ἀνθρώποι ἄρα ἀθάνατοι, ὡσπερ καὶ τὸ παῦν ἢ τῶ Πλάτωνος Φιλοσοφία ἄλυτον εἶναι γνωματεύει, καὶ ἀθάφθαρτον· ἢ τί γὰρ κωλύει τὴν ὅλῳ πρὸς ὅλον, τῆ ἐν μέρει πρὸς τὸ μέρος ἰχύνειν ἀνάλογον; Ἀλλὰ γὰρ

» Φύλλα τὰ μὲν τ' ἀνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δ' εἴθ' ὕλη,
 » πλεθρόωσα φύει.

Metaf. Tom. II.

Ο

» ὡς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΔΡΑΚΙΝΩΝ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΡΑΧΑΛΩΝ

Ε.Γ.Δ τῆς Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

„ αἷς ἀνδρῶν γενεή, ἢ μὲν φύει, ἢ δ' ἀπολήγει.

Κόσμος δὲ τέρμα ἔδεν, αἷς ἐκεῖνος.

„ Ὅρας ἴν' ἔς' ἐκεῖνος ὑψηλὸς πάγος,

„ βαχύς τε καὶ παλίγκροτος ἐν ᾧ κάθεται

„ ὁ ἐνελαφεῖζων ἑαυτὸν ὄρνις;

Ἀπὸ τίτου δὴ τὸ ὑψηλὸν πάγος, ἐπὶ τὸνδε τὸν ἀχανῆ βυθὸν, ὁ ὑφιπέτης αἰτὸς ἐμβαρωθεὶς ἡμῖν καταπέπτωκεν.

Θεώρημα ΞΕ'.

δ. χ ν ζ'. „ Καὶ τότε δὴ τὰ ἔρανα τῶν σωμάτων λογι-
 „ κῶς ἐμφυχῶν ἐθέλειν, παίζειν ἐστὶν ἐν ἑ παικτοῖς.

Εἰ γὰρ πῦτα λογικῶς ἐφύχεται, καὶ λογικῶς ἐνεργή-
 σει. (δ. χ ν β'.) ἄνοητικά τε δεικνύμενα, καὶ προαιρετι-
 κά. Οὐδεμίαν δὲ τοιαύτην ἐπὶ τῶν ἔρανων ἐνεργεῖαν, ἔδὲ
 εἰκάσαι ῥάδιον. Τὰς γὰρ ἐκεῖναις προσηκείσας ἀξιοφορέ-
 τε, καὶ φτωχυσίας, ὡς ἀνεγκαιίας τε, καὶ αἰεὶ αἰσαύτως τε-
 λιμύρας, εἰς λόγον μάλισ' αὐτίς ἐκλάβοι τὸν ἐναντίον εἰσ-
 βάλλων ὀρθῶς, ὅτι φύσεις ἐκεῖναι εἰσὶν ἀπλῶς σωματι-
 καὶ, ὡσπερ δὴ προαιρέσεως, ἔπωτοι καὶ ἄνοίας πάντη ἀ-
 μοιροί. Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

δ. χ ν η'. Ἀλλὰ κινῶνται φασὶ τελικῶς. Πόθεν δὲ τιτὶ
 δῆλον; ἀπὸ δὲ γὰρ ἐκάστη καταλαβεῖν τὴν τελειότεραν καὶ
 κρείττονα. Ἀλλ' αὐτὸ τίτω τὸ ζητέμενον ἐστὶν, εἰ τοιαύτης
 τῆς ὄντι δμοίρῃσεν ἢ σφαῖρα διωάμεως, ἢ διαγιγνώσκειν
 ἔχοι τὴν προσηκείσαν οἱ τελειότητα. Δεδόδα δέ. Τί ἔν,
 καὶ καταλήφεται ἄρα ποτέ; εἰ μὲν γὰρ, καὶ ἔαπῆσεται τὸ
 ἔοπῆς ἐπέκεινα εἶναι λεγόμενον. Εἰδ' ἔχι, μάτῳ αὐτῇ
 ἐγκείσεται δηλονότι, ἢ πρὸς τὸ τὰ μὴ ἐφικτὰ ἐφικέσθαι
 διωκεπῆς ἀνάτασις. Τὸν Θεὸν γεμῶ, καὶ τὴν φύσιν μηδὲν
 μάτῳ ἐργάζεσθαι, καὶ ἄριστοπέλει καὶ τοῖς πᾶσιν ἠξίωται.

Θεώ-

Θεώρημα Ξδ'.

δ. χνθ'. Ὀὐθ' ὅτι ἐν ρυθμῷ καὶ τάξει τὰ ἐν τῷ παν-
 τι κεῖται σώματα, ἔμφυχον ἐνπεύθεσθαι τὸν Κόσμον ὑπο-
 ληπτέον.
 Ἐκεῖνο γὰρ τῷ εἰς Κόσμον σωηρημοσμῶν ἑσίων συ-
 νάρτησιν τινα ἐμφαίνει, ὡς ἀλλήλαις καὶ τὸ ἐνεργεῖν καὶ πά-
 ρχειν συνήρτεται. (δ. υπς'. υπζ'. υπή.) Αἱ δὲ ἐνερ-
 γεῖν τε καὶ παθαίνεσθαι πεφυκῆαι φύσεις, καθ' ἑαυτὰς ὑ-
 πάρξεως πεφυκῆαι εἰσὶ. (δ. ρπδ'.) Καὶ πράγματι δὲ
 ἀλλήλων διαίρεται εἰσὶ καὶ τῶτο. (δ. συμβ'.) Ἐνθούτοι
 καὶ τῷ πρὸς ἑσίων ἀναγκαίων αὐταῖς, ἐκ τῶ ἀκολούθεσθαι χω-
 εῖς εἰσὶν ὁμοιρῆσαι. Ἡ δὲ συνάρτησις αὐταῖς ἐ πάντως
 χωεῖς ἀλλήλων, πρὸς ἀλλήλας δὲ καὶ ὑπ' ἀλλήλων. (δ. υπς'.)
 τὸ ἄρα τῆς συνάρτησεως χῆμα πρὸς ἑσίων αὐταῖς εὐδαμῶς
 ὅτιν ἀναγκαῖον. Τοιούτων δὲ βέλεται εἶναι ἡ ψυχὴ τῷ ἐμ-
 φύχῳ. (δ. χνβ'.) Οὐκ ἄρα ὁ τῆς ἐν τῷ παντί ἀρμο-
 νίας λόγος, καὶ τὴν ὅξ ἀλλήλων τῷ ἑσίων συνάρτησιν,
 τὸ ἔμφυχον εἶναι τῷ παντί προμνησδύεται. Ο. Ε. Δ.

Θεώρημα Ξε'.

δ. χξ'. Ἐνεῖναι δὴ τινα ὕλην ἐν τῷ παγκοσμίῳ συ-
 σήματι, λεπτότητι τε συσάσεως, καὶ ὀξύτητι κινήσεως
 διαφέρεσθαι, τὴν εἴτε δυνάμιν ἐμπύρσιον, εἴτε θέρμιν
 ζωτικῶν, εἴτε ὕλην αἰθέρειον, ἢ πνεῦμα ἐλασικόν, ἢ
 ὑλαρχικόν, ἢ ἄλλως ὁπωσῶν καλυμῶν, δάσομιν. ψυ-
 χῶν δὲ ταύτῳ ὡς ὅξ ἢς ὁ κόσμος ὀλικῶς ἔμφυχος,
 λέγειν εὐδαμῶς ἀξιῶμιν.

Ἐφ' ὧν γὰρ τὸ μείζον ὀπιδεωρεῖται καὶ τὸ ἔλαττον ὀπιδε-
 τῶν, ὡς αὐ μὴ ἔξω περάτων ἢ πρὸδοσ βαίνοι, ἀνάγκη
 θεῖσθαι τὸ ἔχατον. Ἀλλ' ἢ τῆς ὕλης καὶ μέγεθος σύσασις,
 καὶ ἢ τῆς αὐτῆς κινήσις, ἀτε δὴ πῶσα, τὸ μείζον καὶ τὸ ἔ-
 λαττον ὀπιδέχεται: ἐπάναγκεσ ἄρα καὶ ὕλην θεῖσθαι τινα,
 τῆ μὴ συσάσει λεπτοτάτῳ ἔσαν, τῆ δὲ κινήσει ὀξύτά-
 τῳ.

τινι. "Αλλ' ὡς τε καὶ τῆς αἰσθητῆς σωμάτων ἀπάντων πρὸς τὴν κίνησιν, καὶ ἡρεμίαν ἀδιαφορητῶν καθ' αὐτά. (δ. χιή.) εἰς δὲ κίνησιν ἀφ' ἡρεμίας ἔξ' σώματος κινητῶν διεγείρεται πεφυκότων, (δ. αὐτ.) εἰκὸς εἶναι τὸ ἐν τῇ παντὶ κινήσει οἶον ἐπὶ πρῶτον ὑποκείμενον, ὑπὸ μὲν τῆς ἀκινήτως κινητῶν αὐτὸ μετεληχρῶς, πῶς δὲ λοιποῖς τῆς κινήσεως κοινωνικόν. Τοσούτων δὲ μάλλον, ὅσα περὶ ἐπεὶ πολλὰ τῆς γινόμενῶν πῶς φυσιολογῶσιν ἔχ' οἶον τε ἀναπτύσσων ἔξ' τῆς αἰσθησεὶ ληπτῆς ὄντων σωμάτων, ὅτι τινὰ ὑλλῶ μονοτῶσιν οἱ πάντες δεῖν ἔγνωσαν ἀναδραμεῖν ὑπερφουῆ λεπτότητι τυχεύουσιν καὶ οὐκ ἔστι, καὶ τῆς δυνάμει ὑπερέχουσιν, τοῖς μὲν ἀποτελέσμασι δήλω γινόμενῶν, ἀφανῆ δὲ τῆς ἐσίας καὶ ἀληπτῶν. Αὐτὰ δὲ, ἢτοι δυνάμεις ἐμπύριος, καὶ ζωτικῆς θέρμης λεγέσθω, ἢ κτ. Οὐδὲ γὰρ πρὸς τὰ ὀνόματα τοῖς φιλοσοφῶσι διεικτέον. "Αρα κτ. "Ο τὸ Α'.

"Αλλ' εἴπερ αὐτῇ τῆς ὅλας Κόσμου ψυχὴ εἶναι πεφῆ, ψυχικῶς ἄρα ἔσαι δι' αὐτῆς ὁ Κόσμος εἰδοποιούμενος ὅλος ὅλος. Οὐκ ἔστι δέ. (δ. χνέ.) "Αρα καὶ τὸ Β'.

Σχόλιον.

δ. χξά. **Μ**όλις αὖ εἴροις τῆς κατὰ τὴν Φιλοσοφίαν αἰρέσεων μίαν τινὰ, τῆς α'. τῆς τῆς Θεωρήματος μερῶν μὴ συνάδουσιν. Τοῖς γὰρ ὑλωδεσέροις σώμασιν ἔξ' ὧν τὸ πᾶν, φύσιν τινὰ λεπτομερείᾳ τε καὶ δυνάμει διαφέρουσιν ἰνδιαχέαι, ἄλλω ἄλλως πως κατὰ τὸ δόξαν οἱ ἀσφύεστερον ὀνοματιθεῖσαν, οἱ πάντες ἐσπέδασαν. Ἀμέλειτοι, ἢτοι οἱ καὶ τῆς Στωικῆς ἀσπερματικῶν λόγοι, τῶτο τὸ τεχνικὸν πῦρ, τὸ καὶ Ζώωνα. (1) Οὐδέποτε ἄλλο τὸ κατὰ τὸν Γαλιλῶν πνεῦμα ἐνθερμον (2) καὶ αἱ ἀσπερματικαὶ δυνάμεις καὶ τὰ σφαιροειδῆ δὲ τῆς ἀτόμων, τὰ πρὸς κίνησιν ἐνδεχέσθω, κατὰ

(1) Πλέτ. Α'. Ἀριστ. Κεφ. ζ'. Καὶ Λαίρτ. ἐν Βίβλ.

(2) Γαλιλῶς ἐν Ὅροις.

κατὰ τὴν πρὸς Δημόκριτον καὶ Ἐπίκουρον. Ναὶ μὲν καὶ ὁ
 πρὸς Ἀριστοτέλην Αἰθέρ, ἢ τῶν στοιχείων οἰονεί τις ἕσα σφαι-
 ραίδια, καὶ αἱ ἀπ' ἐπιπέδου κατὰ τὴν Περιπατητικῆς, καὶ
 εἶδ' οἷαι ἐπιπέδου κατιῶσαι, αἱ τῶν εἰδῶν τε καὶ τῶν ἐν τοῖς
 σώμασι κρυφιοτέρων (αἷς ὀνομαζοῦσι) δυνάμεων προαγα-
 γοί, καὶ οἷον μακρόταται. Αἴτε δυνάμεις τῶν πρὸς τῶν Γερ-
 μανοῖς ἔχοντι πεφιλοσοφηκότων, αἱ τὰς μονάδας οἰονεί
 ζῶσαι, καὶ δραστηίως ἀναδεικνύσασαι. Ἀλλ' ἕδῃσι παρ' ἄλλοις
 πρὸς τὴν θαυμαστῆς ταύτης ὕλης λόγος τοσαῦτος ἐγένε-
 το, ὅσος πρὸς τοῖς Γάλλοις Φιλοσόφοις τοῖς τὰ Καρτέσιον,
 καὶ τοῖς Ἀγγλοῖς τοῖς πρὸς τὸ Νεύτωνος ἐπιστάδοις
 ὦν καὶ τὰς δόξας, αἵτε δὴ ὑπὸ πολλῶν θρυλλημάτων, καὶ πα-
 ρὰ τὸν σκοπὸν ἴσως ἐνταῦθα ἐκδέσθαι, καὶ τίτι δῆποτε
 κοινωῦσαι, καὶ τίσι διαφέρειν σκοπῆσαι. Ἐκδετέον δὲ Ἄ-
 τῶν κατὰ Καρτέσιον, (ἢ καὶ τὰ κατὰ χρόνον πρεσβεῖα ὀ-
 φείλεται) ἀναθῆναι ἀρχῶν λαβῆσαι, καὶ ὅπως κοσμοποιῶν
 ἐκεῖνος τῷ λόγῳ τῶν λεπτοῦν ἐκείνων κατεργάζεται ὕλην,
 πλατύτερον διελθεῖν τῆ δὲ πλάτους τῶν λόγων αἰτιῶσαι
 μηδεὶς, εἰμήπω τοῖς αὐτοῖς καταλάβοι ἐπιόντας ἡμᾶς καὶ
 δεύτερον.

Ἡ κατὰ Καρτέσιον Δόξα.

δ. χξβ'. Α'. Π ἀρήχθαι φησὶν ἐκεῖνος ἐν ὑποθέσει κοσ-
 μολογεῖν ἐπαγγελιδόμος (δῶμῳ δὲ τοι αὐτῶ καὶ ὑποτι-
 θεῖναι, καὶ φερόμεναι θέλοι, μόνον τὸ νεανικόν.) παρή-
 χθαι μὲν ἐν ἀπέραντον ὕλης μέγεθος, εἴτ' ἐν ἑκτασις,
 συνεχῆς τε, καὶ ὁμοφυῆς ἢ πᾶσα. Ἡ δὲ ὕλη ἢ ἀρχέγονος
 αὕτη τετμήθῃ δὴ εἰς ἀείκασόν τινα πληθύν βραχυτάτων
 μορίων, αἰτιτίτων λίων καὶ σφαιροτάτων τῶν σύστασιν, τῶ
 δὲ τοι χῆμα γωνιωδῶν ἐπιπεδοειδῶν, ἀμέλειτοι κυβοειδοῖν,
 ἢ πυραμοειδῶν, καὶ οἷων ἀκεβῶς ἀλλήλοισι συνεφαπτομέ-
 νων, μηδὲν μηδὲ τὸ τυχὸν ὅλως κενὸν χωρεῖν μεταξὺ τῶ-
 των διασημάτων. Τῶ γὰρ κενῶ εἰδ' αὐ ἐννοεῖται τις ἔχει λα-
 βεῖν, μὴ ὅτι καὶ ὑπαρξῆν δύναται. Β'. Διττῆ δὲ κινήσει, ὑπὸ
 αὐ αὐτοῖς ὁ Δημιουργὸς ἐνεποίησεν, πρὸς τὴν προμεινῶν ταυτῆ
 τῶ